

Sygn. akt II K 983/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2018r

Sąd Rejonowy w Kaliszu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSR Marta Przybylska

Protokolant sekr. sąd. Ilona Pilarczyk

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kaliszu ---

po rozpoznaniu dnia 18.01.2018r, 15.02.2018r

sprawy B. T.

syna L. i M. z d. R.

ur. (...) w K.

oskarżonego o to, że

w dniu 5 września 2016 roku w K. doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem L. T. oraz (...) z siedzibą w W. w ten sposób, że za pośrednictwem infolinii banku, posługując się danymi ojca L. T. wprowadził w błąd pracownika banku (...) SA co do swojej tożsamości i możliwości wywiązania się z zobowiązania finansowego a następnie zawarł umowę o kartę kredytową nr (...) z limitem do wykorzystania w kwocie 8.200,00 złotych nie spłacając należnych rat czym spowodował na w/w kwotę na szkodę (...) SA z siedzibą w W., przy czym czynu tego dopuścił się w znacznym stopniu ograniczenia zdolności rozpoznawania czynu przestępczego

tj. o czyn z art. 286§1 kk w zw. z art. 31§2 kk

1. uznaje oskarżonego B. T. za winnego zarzucanego mu czynu wyczerpującego znamiona art. 286§1 kk w zw. z art. 31§2 kk i za to na podstawie art. 286§1 kk w zw. z art. 37a kk i art. 34§1 i 1a pkt 1 kk oraz art. 35§1 kk wymierza mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 (czterdziestu) godzin w stosunku miesięcznym,
2. na podstawie art. 46§1 k.k. orzeka wobec oskarżonego B. T. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego (...) SA z siedzibą w W. kwoty 8.200 (osiem tysięcy dwieście) złotych,
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. N. kwotę 684 (sześćset osiemdziesiąt cztery) złote podwyższoną o 23% podatku od towarów i usług (...) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu,
4. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i opłaty.

SSR Marta Przybylska

II K 983/17

UZASADNIENIE

Oskarżony B. T. ma 29 lat. Jest kawalerem i nie ma nikogo na utrzymaniu. Oskarżony ma wykształcenie średnie, bez wyuczonego zawodu. Utrzymuje się z renty socjalnej w wysokości 724 zł miesięcznie. Oskarżony był wcześniej karany. Oskarżony choruje na zaburzenia schizotypowe i uporczywe zaburzenia urojeniowe oraz obsesyjno – kompulsyjne.

Dowód : wyjaśnienia oskarżonego k. 30 – 32, 53 – 54, 65 – 66, 138, karta karna k.37 – 39, odpis wyroku k. 75, 77 – 78, opinia k. 40 – 43 i 58

Oskarżony w dniu 5 września 2016 roku w K. za pośrednictwem infolinii banku, posłużył się danymi ojca L. T. i wprowadził w błąd pracownika banku (...) SA co do swojej tożsamości i możliwości wywiązania się z zobowiązania finansowego. Następnie zawarł umowę o kartę kredytową nr (...) z limitem do wykorzystania w kwocie 8.200,00 złotych. Oskarżony wykorzystał przyznany limit i nie spłacił należności czym spowodował szkodę wobec (...) SA z siedzibą w W..

Dowód : wyjaśnienia oskarżonego k. 30 – 32, 53 – 54, 65 – 66, 138, zeznania świadka L. T. k. 2- 3, 90, notatka urzędowa k. 1, kopia wypowiedzenia k. 7 – 9, wezwanie do zapłaty k. 10, wzory pisma ręcznego k. 16, pismo pokrzywdzonego k. 128, 152, kopia umowy k. 153 - 156

Oskarżony jest częściowo ubezwłasnowolniony z powodu zaburzeń psychicznych. Kuratelę nad nim sprawuje L. T.. W chwili popełnienia czynu zdolność rozpoznawania czynu przestępczego była u oskarżonego w znacznym stopniu ograniczona (art. 31 § 2 kk)

Dowód : wyjaśnienia oskarżonego k. 30 – 32, 53 – 54, 65 – 66, 138, zeznania świadka L. T. k. 2- 3, 90, kopie postanowień k. 17 – 18, opinia k. 40 – 43 i 58

Oskarżony B. T. przesłuchiwany w postępowaniu przygotowawczym, jak i na rozprawie przed sądem przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. W postępowaniu przygotowawczym złożył wyjaśnienia. Oskarżony w swych wyjaśnieniach opisał sposób w jaki dopuścił się zarzucanego mu czynu i wskazał, że nie zwrócił pokrzywdzonemu wartości wyrządzonej szkody.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego. Znajdują one pełne potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym w postaci zeznań ojca oskarżonego L. T. oraz dowodami w postaci zgromadzonych w sprawie dokumentów.

Sąd dał wiarę zeznaniom L. T., gdyż są one konsekwentne, logiczne, znajdują potwierdzenie w wiarygodnym materiale dowodowym – szczególnie w przedłożonych dokumentach. L. T. podał, iż o zawarciu przez syna umowy dowiedział się z pisma banku i należność ta nie została przez niego uregulowana.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w aktach postępowania potwierdzające fakt zadłużenia oskarżonego, moment ich powstania oraz ewentualną możliwość regulowania przez oskarżonego należności.

Sąd uznał za wiarygodne opinie biegłych psychiatrów w zakresie stanu zdrowia oskarżonego oraz jego zdolności do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem i czy zdolność ta była w jakimkolwiek stopniu ograniczona.

Sąd zważył, co następuje:

Przestępstwo oszustwa polega na doprowadzeniu innej osoby do niekorzystnego rozporządzania własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania w celu uzyskania korzyści majątkowej.

Zachowanie karalne określone zostało w przepisie art. 286 § 1 k.k. za pomocą znamienia czynnościowo-skutkowego. W sytuacji wprowadzenia w błąd sprawca wywołuje w świadomości pokrzywdzonego lub innej osoby, której mienie stanowi przedmiot rozporządzenia dokonywanego przez wprowadzonego w błąd, fałszywe wyobrażenie, zaś przy wyzyskaniu błędu wykorzystuje już istniejącą rozbieżność między stanem świadomości dokonującego rozporządzenia

mieniem a rzeczywistością, której sprawca nie koryguje, lecz używa dla uzyskania przez siebie lub kogo innego osiągnięcia korzyści majątkowej, wynikającej z niekorzystnego dla pokrzywdzonego rozporządzenia mieniem (por. wyrok SN z 2 grudnia 2002 r., IV KKN 135/00, LEX nr 74478).

W przedmiotowej sprawie oskarżony za pośrednictwem infolinii banku, posłużył się danymi ojca L. T. i wprowadził w błąd pracownika banku (...) SA co do swojej tożsamości i możliwości wywiązania się z zobowiązania finansowego. Nie ulega zatem wątpliwości, iż oskarżony już w chwili zawierania umowy nie miał zamiaru zwrócenia należności. Brak było bowiem jakichkolwiek realnych szans do wypełnienia zobowiązań wobec pokrzywdzonego.

Czynność wykonawcza w przypadku przestępstwa oszustwa jest złożonym działaniem lub zaniechaniem, którego celem jest doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym lub cudzym. Przy przestępstwie oszustwa istnieje związek przyczynowy między zachowaniem sprawcy, a zachowaniem pokrzywdzonego i rezultatem w postaci niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez tego ostatniego. Podstawą odpowiedzialności karnej jest złożone zachowanie sprawcy i pokrzywdzonego, wzajemna aktywność sprawcy i pokrzywdzonego. Wprowadzenie w błąd może zostać osiągnięte przez przemilczenie, zaniechanie poinformowania o faktycznym, prawdziwym stanie rzeczy. Przedmiotem działania mającego na celu wprowadzenie w błąd może być m.in. informacja dotycząca stanu majątkowego sprawcy lub innego podmiotu, dane dotyczące jego obecnych możliwości finansowych. Gdyby oskarżony poinformował bank o swoim faktycznym stanie finansowym z całą pewnością pokrzywdzony nie podjąłby decyzji o udzieleniu mu limitu kredytowego i to w tak znacznej wysokości.

Przestępstwo określone w art. 286 § 1 k.k. jest przestępstwem materialnym, którego skutkiem jest niekorzystne rozporządzenie mieniem. Przez pojęcie "rozporządzenia mieniem" rozumieć należy wszelkie czynności prowadzące do zmiany stanu majątkowego, w szczególności zmiany we władaniu mieniem. Rozporządzenie mieniem może nastąpić we wszelkich formach przewidzianych przez przepisy prawa, a więc zarówno takich, które przyjmują postać czynności rozporządzających w rozumieniu prawa cywilnego, jak i takich, które sprowadzają się do czynności zobowiązujących lub czynności zobowiązująco-rozporządzających. Przepis art. 286 § 1 k.k. odnosi się wyłącznie do takich przypadków rozporządzenia mieniem, które można uznać za "niekorzystne". Niekorzystne rozporządzenie mieniem nie powinno być utożsamiane z wyrządzeniem szkody. Rozporządzenie mieniem może być uznane za niekorzystne nie tylko z tego powodu, że sprawca doprowadzający inną osobę do rozporządzenia nie zamierza zwrócić przedmiotu rozporządzenia (mienia), lecz także z innych powodów. O niekorzystności rozporządzenia mieniem przesądza ocena rozporządzenia z punktu widzenia interesów osoby rozporządzającej lub innej osoby pokrzywdzonej (por. wyrok SN z 30 sierpnia 2000 r., V KKN 267/00, OSP 2001, z. 3, poz. 51; wyrok SN z 21 sierpnia 2002 r., III KK 230/02, Prok. i Pr. 2003, nr 3, poz. 12) (...) SA z siedzibą w W. wypłacając oskarżonemu kwotę 8200 złotych doznał uszczerbku w majątku. Pokrzywdzony do chwili obecnej nie uzyskał należności.

Przestępstwo oszustwa określone w art. 286 § 1 k.k. jest przestępstwem umyślnym, kierunkowym. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca, podejmując zachowanie, musi mieć wyobrażenie pożądanego dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania. Sprawca nie tylko musi chcieć uzyskać korzyść majątkową, lecz musi także chcieć w tym celu użyć określonego sposobu działania lub zaniechania. O zamiarze sprawcy przesądza całokształt tak podmiotowych, jak i przedmiotowych okoliczności sprawy. Dopiero bowiem na podstawie wszystkich okoliczności dotyczących danego wypadku i osoby sprawcy możliwe jest odtworzenie rzeczywistych przeżyć sprawcy i ustalenie, do czego zmierzał, czego chciał, względnie - postępując w określony sposób - co przewidywał i na co się godził. Oskarżony wiedział, iż nie ma realnych szans na spłatę należności wobec banku. Oskarżony miał pełną świadomość, iż jego sytuacja finansowa w najbliższej przyszłości nie ma szans się poprawić, a co za tym idzie, że nie będzie w stanie regulować jakichkolwiek należności.

Zarzucany oskarżonemu czyn był przez niego zawiniony, brak bowiem jakichkolwiek okoliczności wyłączających bezprawność bądź winę oskarżonego. B. T. w chwili dokonania zarzucanego mu czynu miał wprawdzie ograniczoną zdolność rozumienia znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem (art. 31 § 2 kk), jednak, zdaniem biegłych nie zachodzą warunki z art. 31 § 1 k.k. wyłączające odpowiedzialność oskarżonego .

B. T. w toku postępowania skorzystał z instytucji dobrowolnego poddania się karze (przewidzianej w art. 387 § 1 k.p.k.) dotyczącą jej rodzaju i wymiaru.

Sąd postanowił uwzględnić wniosek B. T. o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy z uwagi na fakt, że przyznał się on do popełnienia zarzucanego mu czynu, okoliczności jego popełnienia w świetle zebranego materiału dowodowego nie budzą wątpliwości, a cele kary zostaną spełnione mimo nie przeprowadzenia rozprawy.

Przy wymiarze kary Sąd wziął pod uwagę jako okoliczność obciążającą stopień społecznego niebezpieczeństwa przestępstwa. Wymierzając karę oskarżonemu sąd wziął pod uwagę stopień winy i społecznej szkodliwości czynu. Sąd uwzględnił również rodzaj i rozmiar ujemnych następstw wywołanych zachowaniem oskarżonego oraz uprzednią karalność oskarżonego i jego motywację.

Mając powyższe na uwadze Sąd kierując się określonymi w art. 53 k.k. dyrektywami wymiaru kary wymierzył oskarżonemu za powyższy czyn karę 10 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 (czterdziestu) godzin w stosunku miesięcznym. Zdaniem Sądu orzeczona kara jest sprawiedliwa i słuszna w odczuciu społecznym, spełniając tym samym wymogi prewencji generalnej, jak również stanowi zasłużoną dolegliwość, jaka spotyka sprawcę za naruszenie pozostających pod ochroną dóbr. W ocenie Sądu wymierzona oskarżonemu kara w pełni zrealizuje wobec niego funkcję wychowawczą i represyjną, a jednocześnie stanowić będzie wystarczające ostrzeżenie na przyszłość. Z uwagi na wymienione wyżej okoliczności Sąd uznał, iż wymierzenie kary pozbawienia wolności byłoby niewspółmierne do popełnionego przez oskarżonego przestępstwa. Z kolei orzeczenie kary grzywny byłoby niecelowe z uwagi na niewielkie dochody, jakie uzyskuje oskarżony. B. T. oświadczył, iż wie na czym będzie polegała kara, a jego stan zdrowia pozwala na wykonywanie określonych form pracy.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej popełnionym przez niego przestępstwem poprzez zapłatę kwoty 8200 złotych na rzecz na rzecz pokrzywdzonego (...) SA z siedzibą w W..

Sąd przyznał adwokatowi M. R. kwotę 684 zł plus należny podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej na rzecz oskarżonego z urzędu.

Sąd uznając, iż uiszczenie kosztów sądowych byłoby dla oskarżonego, który osiąga niewielki dochód i wobec którego orzeczono obowiązek naprawienia szkody zbyt uciążliwe, zwolnił go, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., od ich ponoszenia.

SSR Marta Przybylska